

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2016 -05- 3 0

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.575.4.2016.MMo

Pan
Jarosław Pułaniecki
Dyrektor Domu Pomocy
Społecznej *Na Skarpie*
ul. Dobrzyńska 102
87-800 Włocławek

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 kwietnia 2016 r. (data wpływu do BRPO 2 maja 2016 r.) uprzejmie dziękuję za pozytywne ustosunkowanie się do zaleceń zawartych w Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji.

Odnosząc się do poruszonych przez Pana zagadnień systemowych, pragnę poinformować, iż przygotowwany jest raport tematyczny obejmujący swym zakresem domy pomocy społecznej. Celem raportu będzie między innymi rozpropagowanie dobrych praktyk, zwrócenie uwagi na problemy generalne oraz zasygnalizowanie potrzeby rozwiązań legislacyjnych. Zostanie on opublikowany w roku bieżącym oraz będzie dostępny na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich.

z poważaniem

Małgorzata Molak
Małgorzata Molak
Radca

Włocławek, 28.04.2016 rok

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

DOBRZYŃSKA 102

87-800 WŁOCŁAWEK

DPS – S / 110 / 2016

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2016 -05- 0 2
ZAL.	NR

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Krajowy Mechanizm Prewencji

W załączeniu przekazuję odpowiedź na uwagi i zalecenia wynikające z Raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji przeprowadzonej na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, numer sprawy KMP.575.4.2016.MMo z dnia 23 marca 2016 roku.

Ponadto informuję, iż odpowiedź na uwagi i zalecenia wynikające z Raportu przesłałem Panu Prezydentowi Miasta Włocławek, Pani Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Pani Przewodniczącej III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego we Włocławku, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Dobrzyńska 102
87-800 WŁOCŁAWEK
tel./fax 54-237-14-13, 54-237-19-27
NIP:888-20-47-314 Regon:001059410

Z poważaniem

DYREKTOR
Domu Pomocy Społecznej
we Włocławku, ul. Dobrzyńska 102

Jarosław Putanecki

Włocławek, 28.04.2016 rok

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

DOBRZYŃSKA 102

87-800 WŁOCLAWEK

DPS – S / 110 / 2016

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Krajowy Mechanizm Prewencji

Szanowni Państwo.

Odnosząc się do uwag i zaleceń zawartych w Raporcie Przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji przeprowadzonej na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich (numer sprawy **KMP.575.4.2016.MM**) uprzejmie informuję, iż z najwyższą uwagą zapoznałem się z treścią tego Raportu i szczegółowo odniosę się do uwag i zaleceń w nim zawartych, co niniejszym czynię poniżej.

W sprawie dotyczącej wymogu zawartego w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej mówiący o obowiązkowych co dwa lata szkoleniach dla pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, informuję że pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego funkcjonującego w naszym Domu odbyli wymagane szkolenie w dniu 27.10.2014 roku. Szanowni Państwo Wizytujący nie prosili o wgląd i udostępnienie wykazu szkoleń z lat poprzedzających 2015 r. Stąd nieuzasadniony wpis w Raporcie o konieczności spełnienia wymogu zawartego w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej mówiący o obowiązkowych co dwa lata szkoleniach dla pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego. Informuję Państwa, że zgodnie z zaleceniem w dniu 14 marca 2016 roku przeprowadziliśmy szkolenie – warsztaty w zakresie przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu personelu naszego Domu.

W sprawie Pana _____ zapewniamy, że robimy wszystko, co jest w naszej mocy, aby mieszkaniac czuł się w naszym Domu bezpiecznie i bardzo dobrze. Jego zachowanie jest monitorowane na bieżąco poprzez konsultacje lekarskie. Jeżeli tylko lekarz internista lub konsultant lekarz psychiatra zalecą zmianę placówki na specjalistyczną – innego typu - to bezzwłocznie to uczynimy. Jeżeli chodzi o stan i wygląd pokoju Pana _____, to na bieżąco przeprowadzamy prace remontowo-naprawcze. Niestety postępowanie Pana _____ uniemożliwia utrzymanie należytego stanu technicznego pokoju przez cały czas. To Pan _____ sprawia, że pokój mimo bieżących prac typu: nowe meble, pomalowane na nowo ściany, myte sprzęty, wymieniane łóżka, materace itd. wizualnie jest niechlujny i sprawia wrażenie zaniedbanego. Brak klamki nie jest przejawem złośliwości wobec Pana _____ lecz - jak wyjaśnialiśmy Pracownikom Krajowego Mechanizmu Prewencji - uniemożliwia na długi czas celowe zamykanie się (niekiedy wręcz zabarykadowanie się) we własnym pokoju. Takie zachowanie uniemożliwia prawidłowe wypełnianie obowiązków przez pracowników Domu wobec Pana _____ i jego otoczenia. Dlatego więc, nie chcąc narażać się na niezrozumienie ze strony osób postronnych i oskarżenia o niewłaściwe postępowanie wobec mieszkańca, a z drugiej strony chcąc zapewnić mu właściwy standard pobytu w naszym DPS, do którego jesteśmy zobowiązani, musimy podejmować odpowiednie działania. Zapewniamy jednak, że działania te nigdy nie były niezgodne z godnym i bezprawnym traktowaniem Pana _____

Odnosząc się do kwestii zapisu *art. 3 ust. 4 Regulaminu Samorządu Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej we Włocławku ul. Dobrzyńska 102*, zgadzam się, co do niewłaściwego sformułowania „Dyscyplinowanie”, które jest niejednoznaczne. Dyscyplinować powszechnie nie musi utożsamiać się ze słowem „karać”. Najczęściej słowo dyscyplinować oznacza „podporządkowywać jakimś regułom” (słownik PWN), a synonimem słowa „dyscyplinować” jest słowo: „pouczać”, co nie znaczy „nakładać kary”. W związku z tym w nowym *Regulaminie Samorządu Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej we Włocławku ul. Dobrzyńska 102* wprowadziliśmy nowe sformułowanie w *art. 3 ust. 4*, które brzmi: *„Przypominanie Mieszkańcom o przestrzeganiu przepisów powszechnie obowiązujących a także regulaminów DPS związanych z wolnością i godnością wszystkich pracowników, współmieszkańców oraz osób przebywających na terenie Domu”*.

Wobec słusznego zwrócenia uwagi w dalszej części Raportu na do tej pory niewłaściwe brzmienie § 17 *Regulaminu Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej we Włocławku ul. Dobrzyńska 102*, punkt ten otrzymał nowe brzmienie a mianowicie: „Sprawy mieszkańców Domu, którzy naruszają w sposób rażący przepisy regulaminu powinny być załatwiane indywidualnie przez Dyrektora Domu oraz w razie potrzeby: Kierownika Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego, Pracownika Socjalnego, Pracownika Adaptacyjnego lub Pracownika Pierwszego Kontakt w zależności od charakteru i obszaru zagadnienia, którego dotyczy rażące naruszenie regulaminu.”

Odnosząc się do sytuacji Pana [] i wpisu w *Zeszytach obserwacji mieszkańców* z dnia 12 września 2014 roku informuję, iż wcześniej Pan [] wyraźnie zgodził się na to, że otrzymując wyremontowany pokój jednoosobowy zobowiązuje się do należytego, zgodnego z przeznaczeniem użytkowania tego pokoju. Sam podkreślał, że jeżeli będzie się notorycznie upijał, zanieczyszczał pokój, niszczył sprzęty i meble to liczy się z tym, że wróci do pokoju dwuosobowego. Rzeczywiście deklaracja ta, oczekiwana przez Dyrektora Domu, choć nie wymuszona na Panu [] miała mieć motywujący charakter. Przyznaję jednak, że z motywującego charakteru tego przeniesienia do jednoosobowego pokoju niewiele wyszło. Pan [] notorycznie się upijał, niszczył pokój i sprzęty. Dodatkowo nagannie zachowywał się wobec mieszkańców oraz personelu DPS. Stąd też desperacka próba uświadomienia Panu [] o negatywnych konsekwencjach jego postępowania i przeniesienie go do pokoju dwuosobowego.

Zaznaczam jednocześnie, że sytuacja z zamieszkiwaniem w pokoju dwuosobowym trwała kilka miesięcy, następnie Pan [] został umieszczony ponownie w pokoju jednoosobowym i zajmuje go do dnia dzisiejszego. Zauważyć należy także, że nadal Pan [] zachowuje się niewłaściwie pod wpływem alkoholu, co zdarza się bardzo często. Piszę o tym dlatego, że jako Dyrektor placówki postanowiłem już wcześniej nigdy nie sięgać po takie środki jak przenoszenie mieszkańca z pokoju do innego pokoju za jakiegokolwiek negatywne zachowanie. Podsumowując uważam, że nie należy także w przyszłości popełniać takiego błędu i zapewniam, że podobna sytuacja, która wydarzyła się jednorazowo i wyniknęła z bezskuteczności innych środków perswazji i motywacji do zmiany zachowania Pana [] nie będzie miała miejsca w naszym Domu. Zobowiązuję się

do niestosowania żadnych metod i narzędzi, które można byłoby nazywać karaniem mieszkańców.

Nawiązując do sprawy opisanej w kolejnej części Raportu stwierdzam, że niestety nie mogę zgodzić się z wpisem Państwa Wizytatorów i użyciem liczby mnogiej odnoszącej się do więcej niż jednej osoby w zdaniu „*W wypowiedziach mieszkańców powtarzała się informacja o tym, iż osoba, która zachowa się niewłaściwie, przez określony czas nie ma wstępu na stołówkę i spożywa posiłki w pokoju*”.

Zgodziłbym się natomiast z wpisem „*W wypowiedziach mieszkańców powtarzała się informacja o tym, iż osoba (konkretnie jedna), która zachowała się niewłaściwie (w przeszłości), przez określony czas nie miała wstępu na stołówkę i spożywała posiłki w pokoju*”. Według mnie i stanu faktycznego wypowiedzi mieszkańców mogły odnosić się jedynie do jednego przypadku, który miał miejsce w kwietniu 2015 roku i jest opisany na stronie 5 *Raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji*.

Wpis Państwa Wizytujących – niezgodny moim zdaniem ze stanem faktycznym - sugeruje, że ta praktyka jest w naszym Domu powszechna, usankcjonowana zarówno obyczajowo jak i społecznie, jest częsta – a to jest nieprawda. Wyjaśniłem, że działanie wobec tej Pani zasugerowała Rada Mieszkańców, było ono poprzedzone zgodą tej Pani i jednocześnie zapewniło prawidłowe funkcjonowanie mieszkańców podczas posiłków na stołówce.

Rozumiejąc jednak zarzut sformułowany w Raporcie, zobowiązuję się do niestosowania żadnych metod i narzędzi, które można byłoby nazywać karaniem mieszkańców.

Odnosząc się do sprawy opisanej w *Raporcie* o konfiskacie alkoholu i otwarciu szafki w celu jej sprawdzenia w dniu 11 września 2015 roku należy podkreślić stan zdrowia Pani, której dany opis zdarzenia dotyczył. Istotną informacją dotyczącą tej Pani jest także ta, że Pani jest osobą uzależnioną od alkoholu. Pani ta ma przebyty niedokrwienny udar mózgu, niedowład połowiczny prawostronny z afazją mieszaną, nadciśnienie tętnicze oraz przewlekłą niewydolność serca. Bardzo dobrze, że Państwo Wizytatorzy nie negują dbania personelu o bezpieczeństwo mieszkańca placówki, co zostało napisane w raporcie. Wspomnę także, że udar mózgu, który ta Pani przeżyła w 2013 roku zaistniał w momencie, kiedy mieszkanka także była pod wpływem alkoholu. Pozostaje jednak pytanie o skuteczne dbanie o dobro

mieszkańca, w tym jego bezpieczeństwo. Chciałbym zwrócić uwagę, że do zabrania z pokoju kilku puszek piwa doszło w obecności mieszkanki, na jej oczach. Niestety wielokrotnie mamy do czynienia z podejmowaniem decyzji czy w imię wolności i ochrony własności powinniśmy patrzeć na doprowadzanie się mieszkańca do stanu zagrożenia życia i zdrowia. Kto weźmie odpowiedzialność za to, że mieszkaniec podczas upijania się lub w jego konsekwencji straci życie. Lekarz pogotowia także ma ograniczone środki i narzędzia interwencji wobec osób w stanie upojenia alkoholowego, szczególnie gdy osoba ma wiele schorzeń przewlekłe somatycznych. Nikt nie potrafi rozstrzygnąć takich sytuacji jednoznacznie. Osobiście nie znam i nie spotkałem się do tej pory z tak zwanymi dobrymi, skutecznymi i nie budzącymi jednocześnie żadnych wątpliwości prawnych praktyk w tym zakresie. Pamiętać należy, że jesteśmy zobowiązani do zapewnienia wysokich standardów pielęgnacji i opieki naszym mieszkańcom.

Informuję również, że w naszym Domu została już zawieszona w widocznym i ogólnie dostępnym miejscu, także dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim skrzynka do anonimowego przekazywania pisemnych informacji o funkcjonowaniu Domu z adnotacją „Do wiadomości Dyrektora Domu”. Klucz do tej skrzynki posiada Dyrektor (lub podczas jego nieobecności osoba go zastępująca), zawartość sprawdzana jest codziennie, o czym powiadomieni zostali wszyscy Mieszkańcy Domu.

Na tym etapie odniosę się do uwag i zaleceń dotyczących zarówno spraw remontowo-budowlanych jak i organizacyjno – porządkowych.

Chodzi tu o doprowadzenie stanu budynku, wyposażenia i otoczenia do takiego poziomu, aby nie wzbudzał zastrzeżeń. Dotyczy to zarówno drobnych uszkodzeń sprzętów, jak również dostosowania barierek balkonowych oraz usunięcie niedociągnięć w barierach architektonicznych. Chodzi także o zakup sprzętu potrzebnego do działu rehabilitacji ruchowej.

Zrealizuję wszystkie zalecenia w tym zakresie, niektóre z nich już zrealizowałem (drobne prace naprawcze). Jest jednak szczególna sprawa związana z zapewnieniem we wszystkich łazienkach przyborów higienicznych. Niestety notorycznie właśnie z łazienek giną zarówno ręczniki papierowe, jak i mydła oraz papier toaletowy. Stąd też oprócz wystawiania tych przyborów w łazienkach każdy mieszkaniec ma zapewnione te przybory indywidualnie w swoich pokojach.

Jeżeli chodzi o zatrudnienie wskazanych przez Państwa Wizytatorów osób, to zwrócić się do Pana Prezydenta Miasta Włocławek z prośbą o zwiększenie etatów na przyszły 2017 rok budżetowy. Będę nadal zabiegał o dyskusję nad potrzebą i realizacją pomysłu rozbudowy placówki. Wiem, że Pan Prezydent uważa ten pomysł za interesujący.

Reasumując chciałbym z całą mocą zaznaczyć, że w przeciągu ponad czterech lat mojej pracy w Domu nie spotkałem się z jakąkolwiek skargą na niewłaściwe traktowanie Mieszkańców oraz ich bliskich przez pracowników Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Dobrzyńskiej 102 we Włocławku.

Nasz Dom jest placówką otwartą, mieszkańcy są niczym nieskrępowani i zachęceni do wnoszenia swoich opinii na temat funkcjonowania Domu. Także osoby bliskie naszym Mieszkańcom zawsze podkreślają, że z wdzięcznością myślą o pracy osób zajmujących się podopiecznymi naszego Domu.

Na sam koniec chciałbym zwrócić się do Pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji a nawet szerzej do Rzecznika Praw Obywatelskich o podjęcie działań w celu wskazania i upowszechnienia tak zwanych dobrych praktyk w zakresie:

1. Prawidłowego postępowania z mieszkańcem schorowanym przewlekłe somatycznie, przejawiającym zachowania agresywne, z zespołem uzależnienia od alkoholu, który sprawia określone problemy zagrażające sobie i środowisku w którym przebywa. Postępowania skutecznego, godnego i bezpiecznego dla mieszkańca i innych osób przebywających na terenie Domu i nie budzącego żadnych wątpliwości prawnych.
2. Prawidłowego postępowania z mieszkańcem rażąco zakłócającym współżycie na terenie Domu Pomocy Społecznej, łamiącym prawidłowo zredagowany regulamin DPS. Postępowania skutecznego, godnego i bezpiecznego dla mieszkańca i innych osób przebywających na terenie Domu i nie budzącego żadnych wątpliwości prawnych.

Z przeanalizowanych przeze mnie Raportów Krajowego Mechanizmu Prewencji na terenie całego kraju, ale przede wszystkim z dyskusji praktyków zajmujących się problematyką domów pomocy społecznej wynika ewidentnie potrzeba zajęcia się tymi zagadnieniami.

Upowszechnianie takich dobrych praktyk na terenie całego kraju czy to w formie drukowanej czy też w formie zorganizowanych spotkań szkoleniowo-warsztatowych byłoby ogromnym wsparciem dla wszystkich osób zajmujących się Mieszkańcami w domach pomocy społecznej i odpowiedzią na wciąż aktualne, realne i jednoznacznie nierozwiązywalne do tej pory problemy.

Opracował: Jarosław Pułanecki

Z poważaniem

DYREKTOR
Domu Pomocy Społecznej
we Włocławku, ul. Dobrzyńska 102

Jarosław Pułanecki

Włocławek, 28 kwietnia 2016 r.

PZP.1710.4.2016

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -05- 09
ZAL.	NR

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Krajowy Mechanizm Prewencji

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Odpowiadając na zalecenia skierowane do Prezydenta Miasta Włocławek, a zawarte w Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji przeprowadzonej na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich w Domu Pomocy Społecznej *Na Skarpie* we Włocławku z dnia 23 marca 2016 r., znak KMP.575.4.2016.MMo informuję, iż jestem przekonany, że część zaleceń skierowanych do Dyrektora DPS „Na Skarpie” wymagających niewielkich nakładów finansowych Dyrektor zrealizuje w ramach wydatków bieżących zawartych w budżecie jednostki na 2016 rok. Natomiast zwiększenie bieżących wydatków budżetowych na 2016 rok jest niemożliwe, z powodu braku wolnych środków do zagospodarowania.

Kopię Raportu przekazałem do Skarbnika Miasta celem zapoznania się z zaleceniami skierowanymi do Prezydenta i ich wykorzystania przy opracowywaniu budżetu gminy Miasto Włocławek w lata następne.

PREZYDENT MIASTA
Marek Wójtowski
dr Marek Wójtowski

Otrzymała:

1. Adresat
2. PZP -a/a

Do wiadomości:

3. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
we Włocławku
4. DPS „Na Skarpie”